

profunde. Alegerea unei asemenea piese spre montare își găsește îndreptățirea în faptul că ea oferă partituri destul de ample unui număr mare de actori; despre vreo «restituire» nu mai poate fi vorba acum (aceasta s-a produs deja), și nici despre mult clamata «actualitate a clasicilor» ce trebuie mereu demonstrată publicului de azi. Nu e cazul, așadar, ca Teatrul Bacovia să-și facă un titlu de glorie din înscrierea **Plicului** în repertoriul său, după cum nu era deloc indispensabil efortul regizorului Cornel Popa de a compila, din feluritele variante ale piesei (lăsate deoparte de Rebreanu însuși, din motive asupra cărora ar fi hazardat să se pronunțe cineva după 70 de ani), un text «inedit». Așa cum se prezintă, acest text de spectacol are lungimi neinspirate, fără a contribui cu nimic la nuanțarea caracterelor sau la epurarea conflictului de amănunte nesemnificative; dimpotrivă, am zice. Altminteri, regizorul s-a preocupat de îndrumarea interpreților pe coordonatele devenite tradiționale în ce privește comedia de moravuri autohtonă: joc realist în discretă complicitate cu publicul, gaguri când mai piperate, când mai nesărate ș.a.m.d. Toți actorii evoluează corect, nimeni nu iese din rînduri în bine ori în rău, nu se produc surprize de nici un fel. Este, desigur, un mod lipsit de riscuri de a face teatru. Se mulțumesc, oare, actorii băcăuani cu atît?

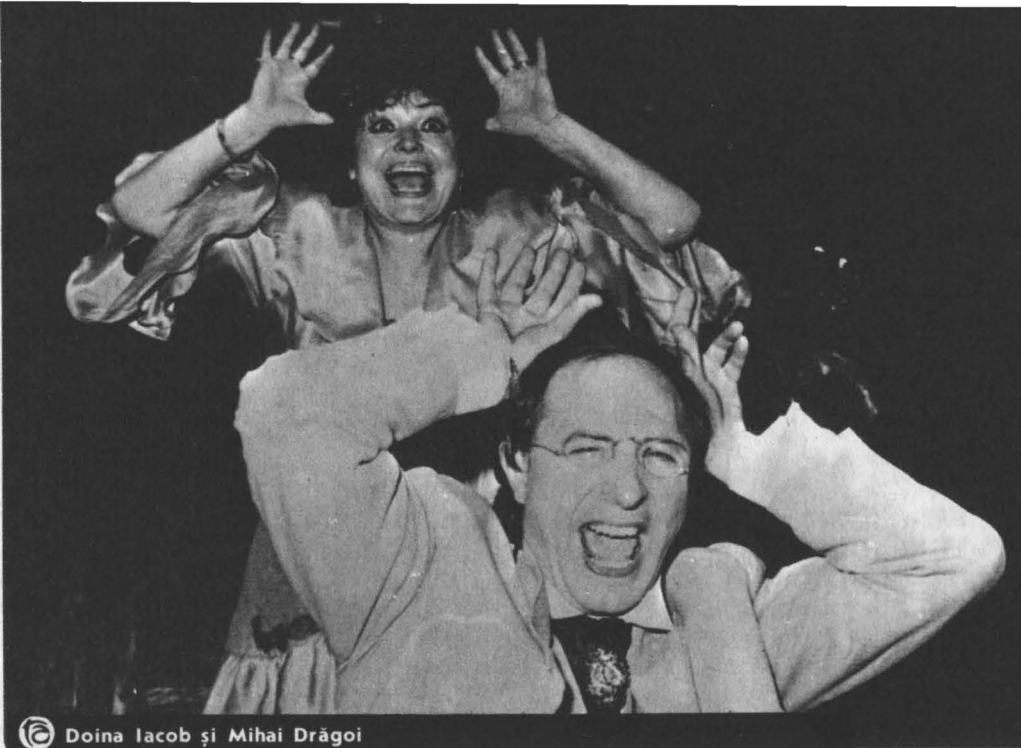
■ ALICE GEORGESCU

TICHIE DE MĂRGĂRITAR

TICHIA CU CLOPOȚEI de Luigi Pirandello • **TEATRUL BACOVIA DIN BACĂU** • Data premierei: 20 octombrie 1991 • Regia: Dan Alecsandrescu • Scenografia: Clara Labancz • Distribuția: Mihai Drăgoi (Ciampa), Doina Iacob (Beatrice), Ligia Dumitrescu (Assunta), Florin Zăncescu (Fili), Gheorghe Doroffei (Spano), Constanța Zmeu (Saracena), Despina Prisăcaru (Fana), Dana Olariu (Nina Ciampa).

De unde a dedus regizorul Dan Alecsandrescu că dramaturgia pirandelliană s-ar afla la limita comediei bufe e greu de aflat. Dar, fie și așa, nimic nu ne-ar fi împiedicat să primim propunerea regizorală a domniei sale, dacă ea s-ar fi susținut și legitimat prin spectacol. Când însă spectacolul face uz și abuz de precaritatea unor mijloace (pseudo) artistice, care «pun în valoare» o biată sărăcie de gând, nu-ți rămîne decît să te-ntrebi: dacă era vorba doar de a face lumea să rîdă cu orice preț, de ce trebuia aleasă neapărat o piesă de Pirandello și de ce tocmai **Tichia cu clopoței**? Doar așa, ca să devină — în context scenic băcăuan — tichie de mărgăritar?

Cu o excepție notabilă — aceea a lui Mihai Drăgoi, în funcționarul Ciampa, singurul care joacă într-o piesă de Pirandello

© Doina Iacob și Mihai Drăgoi

și își compune rolul nuanțat și credibil — actorii sînt preocupați (și par a fi fost îndrumați) să joace cît mai gros și cît mai hazos posibil, mizînd pe efecte exterioare a căror stridență e greu de descris. Sigur că ei reprezintă «lumea» cu care Ciampa intră în conflict, dar departajarea astfel produsă riscă să iasă din zona artisticului. De unde, pe de o parte, insatisfacția noastră, iar pe de alta, regretul că trupa trece pe lângă șansa de a realiza un spectacol cel puțin onorabil, spectacol pentru care nu i-ar fi lipsit disponibilitățile actoricești. Ele se irosesc însă la nivelul comediei bufe, debitarea textului într-un limbaj teatral evident impropriu făcînd de nerecunoscut nu numai semnătura regizorală, ci și pe aceea a autorului piesei.

Cît despre scenografia Clarei Labancz,

nelipsită de interes, în ciuda faptului că restrînge prea mult posibilitățile de mișcare ale actorilor, ea ar fi putut fi totuși mai bine folosită, dacă regizorul și-ar fi amintit, de pildă, că nu e obligatoriu să aibă în scenă aceeași lumină «albă» de la început pînă la sfîrșit. Să vedem oare și aici acea lumină «crudă», violent «demascatoare» și deci neapărat «caricaturală» ce ar fi vrut s-o proiecteze asupra rătăcii și rapacității cu care se confruntă omul pirandellian? Sau, pur și simplu, aflat mereu între (cîte) două montări, de la un capăt la altul al țării, să nu mai fi avut omul timp și pentru fleacul ăsta de ecleraj? Căci regizorul, de salvat, oricum nu mai putea salva nimic!

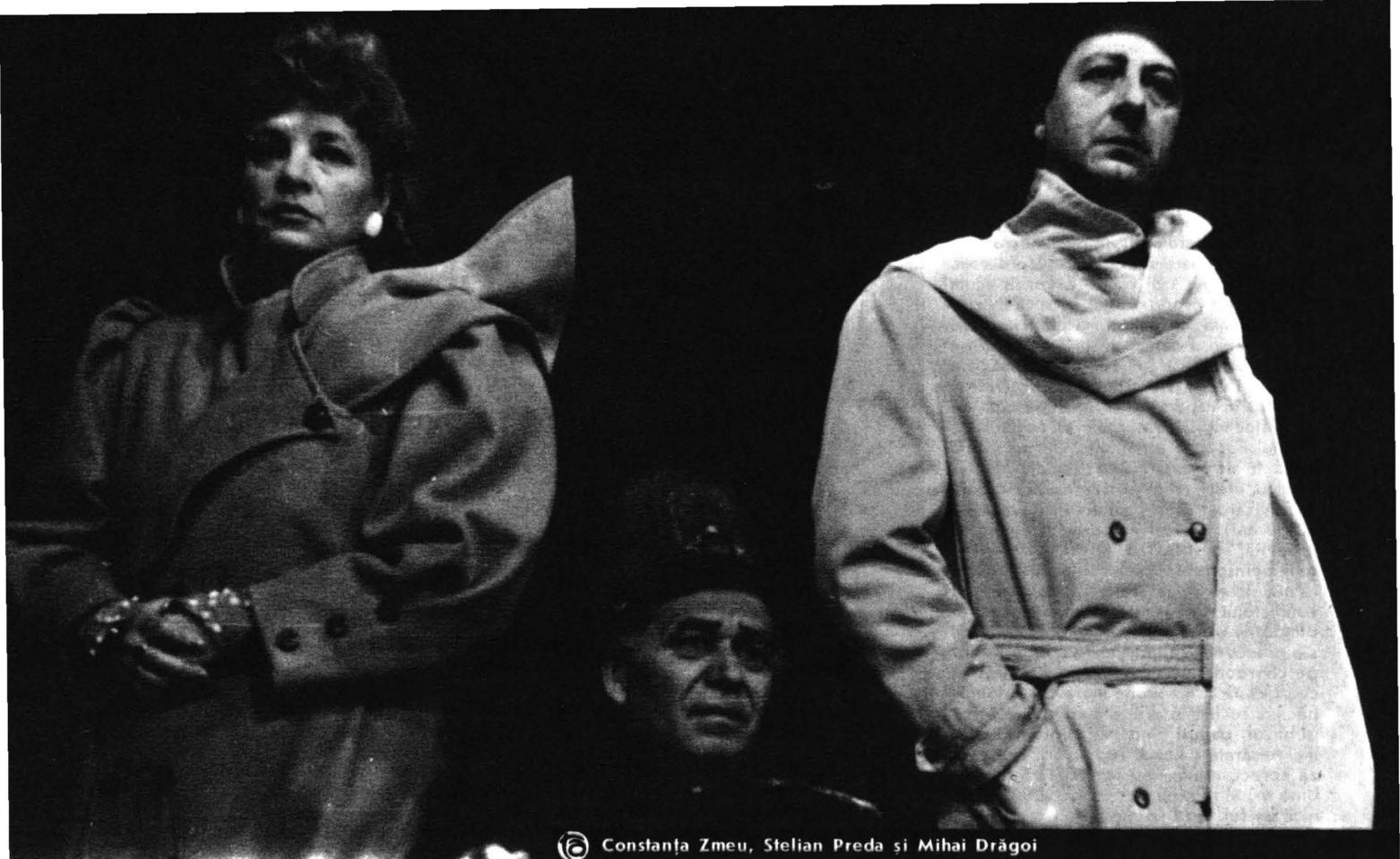
■ VICTOR PARHON

PLAY STRINDBERG LA BACĂU

PLAY STRINDBERG de Friedrich Dürrenmatt. Traducere: Nicolae Reiter • **TEATRUL BACOVIA DIN BACĂU** • Data premierei: 22 decembrie 1991 • Regia și decorul: Dumitru Lazăr-Fulga • Costumele: Cristina Prisăcaru • Distribuția: Constanța Zmeu (Alice), Stelian Preda (Edgar), Mihai Drăgoi (Kurt).

Îl putem cere unui regizor, mai ales atunci cînd e tînăr și lucrează mai mult în provincie, să-și limiteze strict opțiunile repertoriale la potențialul trupei? Credem că nu și că nici n-ar fi bine. Pentru că nici regizorul, nici trupa nu pot crește decît propunîndu-și, de la un spectacol la altul, sarcini artistice cu un grad de dificultate sensibil sporit. Dar o corelație tot trebuie să existe. Nici un regizor serios nu-și pune în aplicare proiectele repertoriale independent de trupă. Mult mai logică e tendința actuală, de constituire a trupei în funcție de proiectele regizorale, pentru care actorii se prezintă la «audii», dînd astfel concursuri pentru obține-

rea fiecărui rol. Deocamdată însă regizorii care lucrează în Teatrele de Stat din provincie sînt departe de a fi într-o atare situație. Vrînd-nevrînd, ei trebuie să-și adapteze proiectele la posibilitățile trupei, ignorarea acestora periclitînd însăși realizarea proiectelor ca atare. Simpla ambiție de «a pune» un Brecht la Satu Mare sau de «a face» un Dürrenmatt la Bacău riscă să aibă, din start, puține șanse de viabilitate scenică. Cînd distribuțiile pieselor sînt mai puțin numeroase, șansele par, ce-i drept, să fie mai mari. Ceea ce nu înseamnă că și sînt. Căci distribuțiile restrînse presupun îndeobște creșterea gradului de dificultate al fiecărui rol, solicitînd o virtuozitate profesională pe care nu foarte mulți actori pot s-o atingă. Ca dovadă că lucrurile stau chiar așa și nu altfel, avem acest **Play Strindberg** la Bacău, în regia lui Dumitru Lazăr-Fulga, spectacol căruia ne este foarte greu să-i găsim motivațiile. Chiar dacă piesa are numai trei personaje, nici unul dintre cei trei actori nu era indicat, în mod special, pentru aceste roluri. Mai mult decît

© Constanța Zmeu, Stelian Preda și Mihai Drăgoi

afit, dacă Mihai Drăgoi în Kurt pare încă posibil, iar Constanța Zmeu se păstrează cel puțin pe o (foarte vagă, de altfel) linie de plutire, Stelian Preda în Edgar, într-o vădit deteriorată formă profesională, era pur și simplu contra-indicat, lucru de care regizorul ar fi trebuit să-și dea seama. Iar dacă n-ai în trupă pe altcineva care să-ți joace rolul, mai bine nu pui piesa. Ca să nu mai vorbim că și dacă o pui în scenă ar trebui să înțelegem cât de cât de ce-ai făcut-o. Simpla derulare scenică a story-ului din piesa lui Strindberg nu

justifică opțiunea pentru piesa lui Dürrenmatt, care e totuși altceva decât piesa lui Strindberg. Așadar, dacă nici un actor din distribuție n-are șansa de a realiza o performanță artistică și nici demersul regizoral nu se remarcă prin nici un gând, ce rost avea montarea piesei? Să fi fost oare publicul actual din Bacău atât de interesat de ceea ce se întâmplă în **Play Strindberg**, încât teatrul s-a simțit moralmente obligat să-i ofere acest text? O sală de copii, cine știe cum adunată, aplaudă actorii nu după fiecare scenă, ci înaintea fie-

cărei «runde» din piesă, ca la cinematograf, ca să înceapă filmul mai repede. Iar când «filmul» se termină, în urma lor rămân în sală cojile semințelor decorticate, pungile și hîrțuțele de la diverse bomboane, ronțuite probabil în cunoștință de cauză, între Strindberg și Dürrenmatt. De ce era nevoie de un astfel de **Play Strindberg** la Bacău, n-o să aflăm niciodată. Chiar dacă, în fișa de creație a regizorului, «un» Dürrenmatt, și încă **Play Strindberg**, probabil că nu sună tocmai rău.

■ V.P.

SENTIMENTE CONTRADICTORII

Dintotdeauna, soarta Teatrului Dramatic din Galați — mare centru industrial dar și universitar, oraș portuar așezat la granița a trei provincii — a fost să conjuge necesități teribile de diverse, adesea contradictorii. Acum, când interesele populației sînt și mai fărîmîțate și tot mai defavorabile teatrului, situația e și mai confuză. Menținerea publicului pe de o parte, și a finutei culturale a spectacolelor, pe de alta, par obiective greu de atins în interiorul aceluiași demers. Am apreciat cu atît mai mult efortul directorului — regizorul Adrian Lupu — de a alcătui un repertoriu echilibrat și cu un anume prestigiu, de a transfera obsesia normalității, care nu e doar a teatrelor, în planul unei realități active. Cu banii care sînt, cu publicul care a mai rămas atașat teatrului (probabil, viitorii sponsori), cu regizorii care mai pot fi aduși să monteze spectacole (o cameră la hotel costă 1 040 lei/noapte), cu o trupă subțiată, cu

un secretariat literar care e și unicul domiciliu al celei ce-l ocupă, cu multe altele, în fine, viața merge înainte... Și cînd, seara, plasatoarele își pun toaleta de casă mare pentru a te întâmpina zîmbitoare în foaierea înghețată al teatrului, unde luminile pîlpîie obosite peste un stand de carte sau o expoziție, altfel îmbietoare, cînd pe scenă bate vîntul invinefind umerii acțișorilor, te întrebi dacă nu cumva cultura e totuși un lux, sau poate «doar» un act de eroism.

Am văzut la Galați două din cele trei premiere ale acestei stagiuni, două comedii alese cu grijă lingă o adaptare după Ostrovski (**Jurnalul unuia ticălos**) cu care s-a deschis stagiunea și înaintea unei piese de Fassbinder — **Libertate la Bremen** — care urmează. Avînd în vedere rărirea turneelor altor trupe, așiful gălățean rămîne singurul suport al dialogului cu publicul din această urbe. Cît de operant, rămîne de văzut.

DIALOG CU TIMPUL PIESEI

MATRĂGUNA de Niccolò Machiavelli
 ● **TEATRUL DRAMATIC DIN GALAȚI**
 ● Data premierei: 14 ianuarie 1992
 ● Regia, decorul și ilustrația muzicală: Mihai Lungeanu ● Costumele: Gabriela Bondărăscu-Catargiu ● Distribuția: Stelian Stancu (Callimaco), Aurelian Georgescu (Siro), Gheorghe V. Gheorghe (Messer Nicia), Gabriel Constantinescu (Ligurio), Ioana Citta Băciu (Sostrata), Grig Drîstaru (Călugărul Timoteo), Lucia Buțurcă (O femeie), Tamara Constantinescu (Lucrezia), Claudiu Perusco (Povestitorul), Frosa Cercel (O slujnică).